

TALE

Tale til samråd om førtidspension og fleksjob den 28. august 2019

19. august 2019

J.nr.

Center for Arbejdsmarkedspolitik
MRU

Samrådsspørgsmål A

Hvad er de væsentligste pointer, som ministeren uddrager af evalueringen af førtidspensions- og fleksjobreformen, og hvordan vil ministeren handle på dem?

Samrådsspørgsmål B

Mener ministeren, at:

- der skal være en nedre grænse for udmåling af arbejdsevne for borgere i ressourceforløb?
- der skal være en grænse for, hvor lang tid man kan være ressourceforløb?
- de lægefaglige vurderinger fremadrettet skal tillægges mere vægt, når det skal vurderes om en borger skal have ret til førtidspension?

Samrådsspørgsmål C

Vil ministeren tage initiativ til at fortsætte forhandlingerne om Førtidspensions- og fleksjobreformen som var i gang helt op til valget? Hvis ikke bedes ministeren begrunde dette. Og hvad mener ministeren med at reformen skal have en kritisk gennemgang, og hvornår kommer den kritiske gennemgang?

Indledning

Samrådet i dag handler om reformen af førtidspension og fleksjob og den videre gang med at justere på reformområdet.

Spørgsmålene handler om, hvad jeg uddrager af den gennemførte evaluering. Hvordan jeg forholder mig til nogle helt konkrete problemstillinger. Og ikke mindst, hvornår forhandlingerne skal i gang – igen.

Jeg synes, det er helt naturligt, at spørgeren gerne vil have svar på, hvordan den nye regering, og hvordan jeg som beskæftigelsesminister stiller mig i denne her sag.

Der er jo en lang forhistorie, når det handler om reformen af førtidspension og fleksjob. Der er både gennemført en omfattende evaluering af hele reformen, og der er blevet holdt en lang række møder under den tidligere beskæftigelsesminister – dog uden at der reelt blev taget hul på politiske drøftelser af, hvad der skal justeres.

Jeg kan godt i dag løfte sløret for, at regeringen ikke er i tvivl om, at der er et behov for justeringer. Vi skal have rettet op på de dele af reformen, som har medført, at mennesker er kommet i klemme i systemet.

Men vi skal samtidigt holde fast i det, som virker. Reformen har betydet, at flere borgere, som før blev dømt ude, har fået mulighed for at blive en del af arbejdsmarkedet, og det fællesskab der er her.

Jeg hæfter mig først og fremmest ved, at mange flere er kommet i fleksjob. Og det er en selvstændig succes.

Regeringen vil nu foretage en kritisk gennemgang af både evalueringen og erfaringerne med reformen. Og det er der flere grunde til.

Først og fremmest sad Socialdemokratiet for bordenden, da reformen blev aftalt tilbage i 2012. Derfor har vi selvfølgelig også et helt særligt ansvar for – og interesse i – at sikre, at reformen virker efter hensigten.

Derudover viser evalueringen af reformen, at der fortsat er udfordringer på området. Det gælder i særlig grad med ressourceforløb.

Et ressourceforløb må hverken være indholdsløst eller meningsløst. Og det har aldrig været den politiske intention, at udsatte borgere skal begynde i et forløb, man på forhånd ved er udsigtsløst.

Det er helt centralt for regeringen, at vi giver vores mest udsatte borgere, som ikke kan blive i stand til at forsørge sig selv, mulighed for at trække sig værdigt ud af arbejdsmarkedet.

Man skal have førtidspension, hvis man er berettiget til det.

Desværre har vi set for mange eksempler på, at nåleøjet nogle steder er blevet alt for lille. Det har betydet, at nogle borgere har skullet igennem alt

for meget for at blive tilkendt førtidspension. Det har aldrig nogensinde været hensigten.

Det er her på sin plads at fremhæve, at forligskredsen bag reformen allerede har rettet op på dele af reformområdet.

Her tænker jeg først og fremmest på snitfladen mellem førtidspension og ressourceforløb, hvor reglerne blev præciseret i sommeren 2018.

Som det står nu i loven, kan der ikke længere være nogen tvivl om, at der skal tilkendes førtidspension, når det ikke er realistisk, at man kan udvikle arbejdsevnen i et ressourceforløb.

Vi ser i øjeblikket, at flere får tilkendt førtidspension. Det skyldes blandt andet, at reformen nu har været trådt i kraft så længe, at mange borgere er ved at have afsluttet deres ressourceforløb. Og for de borgere, hvor det ikke er lykkedes at udvikle arbejdsevnen, så de fx kan visiteres til et fleksjob, skal der tilkendes førtidspension.

Men jeg er heller ikke i tvivl om, at de flere tilkendelser også skyldes, at nogle kommuner, som tidligere har været meget restriktive, nu er begyndt at løsne op, efter at vi fik præciseret reglerne tilbage i 2018.

Efter de her indledende ord vil jeg nu besvare de tre samrådsspørgsmål enkeltvis.

Samrådsspørgsmål A om evalueringen

Det første spørgsmål, A, går på evalueringen af reformen, og de pointer, jeg synes, er de væsentligste.

Her vil jeg starte med at fremhæve, at flere mennesker med reformen har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet.

Vi sender ikke længere psykisk syge unge direkte på førtidspension. I stedet får de en indsats med mulighed for at udvikle deres arbejdsevne, så de på sigt kan blive en del af arbejdsmarkedet. Den del af reformen har virkelig været en succes.

Det gælder særligt for borgere under 40 år, hvor vi kan se, at knap halvdelen har fået større tilknytning til arbejdsmarkedet efter et ressourceforløb. Primært via fleksjobordningen, men også via uddannelse og ordinær beskæftigelse.

Jeg hæfter mig også ved, at flere borgere har fået et fleksjob, og at virksomhederne også efterspørger fleksjobbere, der kan arbejde mindre end ti timer om ugen.

Lige nu er der 81.000 personer i et fleksjob. Af dem er 34.000 ansat under ti timer.

Samtidig med at mange flere er blevet visiteret til fleksjob, har vi også fået nedbragt ledigheden blandt fleksjobberne. Det viser i den grad, at der både er plads på arbejdsmarkedet og behov for fleksjobberne.

Selvom fleksjobbet kun er få timer om ugen i første omgang, så betyder det, at borgerne har bevaret en tilknytning og et netværk, som kan bane vejen for senere at blive beskæftiget i større omfang.

Jeg hæfter mig også ved, at evalueringen viser, at ni ud af ti, som har fået tilkendt fleksjob, er tilfredse med deres forløb og den ydelse, de har fået tilkendt.

Men som nævnt er det også min klare opfattelse, at der fortsat er en række udfordringer på området.

Her vil jeg *for det første* fremhæve, at næsten fire ud af ti borgere i ressourceforløb ikke får en beskæftigelsesrettet indsats inden for det første år.

For det andet har kommunerne store udfordringer med at oprette virksomhedsrettede tilbud i ressourceforløb.

Rehabiliteringsteamet indstiller i langt de fleste tilfælde borgerne til praktik i en virksomhed – faktisk i 80 procent af sagerne. Men på trods af det, kommer kun ca. 20 procent af borgerne i praktik i løbet af det første år af ressourceforløbet.

Det må og skal blive bedre.

Det er også værd at hæfte sig ved – som der også fremgår af mit svar på spørgsmål nummer 26 til Beskæftigelsesudvalget – at afgang fra ressourceforløb er markant anderledes for borgere under 40 år end for borgere over 40 år.

Knap halvdelen af borgerne under 40 år, der får en tilknytning til arbejdsmarkedet efter et ressourceforløb, mens det er hver tredje borger over 40 år.

Omvendt får flere ældre borgere tilkendt førtidspension efter et ressourceforløb end yngre borgere gør.

Blandt borgere over 40 år drejer det sig om 57 procent, mens det blandt borgere under 40 år drejer sig om knap 35 procent.

Samtidig viser evalueringen, at tilfredsheden med ressourceforløbene er lavere hos borgere over 40 år.

Det skal selvfølgelig granskes nærmere. For det er bestemt ikke meningen, at et ressourceforløb skal opleves som en ”parkering”, indtil borgeren får tilkendt førtidspension eller kommer på folkepension.

Svar på B om mulige justeringer

Jeg vil nu gå videre til spørgsmål B, hvor der spørges ind til tre konkrete justeringer.

Her må jeg kort svare, at det er alt for tidligt for mig at melde noget konkret ud. Og det er en drøftelse, som jeg også først skal tage med forligskredsen.

Men som sagt vil vi nu gennemgå reformen kritisk, og det bliver først og fremmest ressourceforløbene, vi har fokus på. Det har vi også pålagt os selv som en del af forståelsespapiret i den kreds, der danner grundlag for regeringen.

Svar på C om det videre forløb

Det sidste spørgsmål går på den videre proces, og her er det vigtigt for mig at slå fast, at jeg ikke kommer til at starte helt forfra. Jeg har ingen intention om at trække processen i langdrag. Tværtimod.

Der er allerede gennemført en meget omfattende evaluering af hele reformen, som vores gennemgang kommer til at bygge oven på.

Men det er vigtigt for mig som ny minister på det her område, at jeg som et led i gennemgangen får mulighed for at lytte til de relevante aktører på området, herunder også de mennesker, som selv er berørt af reformen.

Min ambition er, at der skal handles. For vi kan konstatere, at der er centrale udfordringer på området, hvor reformen ikke lever op til de politiske intentioner.

Det skal der rettes op på, og jeg indkalder til forhandlinger, når tiden er inde til det.

Jeg har en klar målsætning om, at færre mennesker skal komme i klemme i systemet, og at der skal ryddes op i indholdsløse, urimelige og uforståelige ressourceforløb.

Tak for ordet. Jeg glæder mig til debatten.